

УДК 338(477)

*Буряк Діана Сергіївна, студентка,
Науковий керівник: Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ЗЕЛЕНА ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Провідною тенденцією сучасного суспільного розвитку є поширення глобалізаційних процесів. В умовах глобалізації світової економіки зростає рівень вичерпності природних ресурсів. Потреби в ресурсах значно перевищують обсяги і швидкості їх природного поповнення. В результаті настає неминуче виснаження природних запасів, що призводить до дефіциту ресурсів, забруднення води і повітря, нестачі прісної води та ін. Виходячи із загострення перелічених питань, останнім часом у світових суспільно-політичних і наукових колах активно просувається концепція «зеленої» або «екологічної» економіки. Всі країни, незалежно від їх забезпеченості природними ресурсами та геополітичного положення, більшою або меншою мірою стикаються з викликами вичерпання обмежених природних ресурсів і зміни клімату. Відповідь на ці виклики вимагає використання моделей економічного зростання, які відображають більш тісну взаємодію між економікою, природним середовищем та якістю життя населення. Використання таких моделей сприяє прийняттю більш обґрунтованих політичних рішень з метою сталого розвитку національних економік.

Україна належить до кола багатих на природні ресурси країн Євразійського регіону, має вигідне географічне і геополітичне положення, високоосвічене населення, є потенційним транзитним коридором для енергетичних і

товарних потоків між Сходом і Заходом. Україна є однією з провідних країн світу за обсягами розвіданих запасів залізних, марганцевих, титано-цирконієвих руд, вугілля, графіту, каоліну, сірки. Однак за оцінками Світового банку українська економіка, яка значною мірою орієнтована на експорт продукції з низькою доданою вартістю, є недостатньо ефективною і тому за обсягом валового національного доходу на душу населення країна входить до групи країн з доходом нижче середнього рівня (склав 7810 дол. США за ПКС в 2015 р.). Високий ступінь зносу основних засобів (83,5% у 2014 р.) та застарілі технології, особливо в гірничо-металургійному комплексі, обумовлюють перевитрати сировини, матеріалів, енергоносіїв. Енергоємність ВВП (0,34 тне. / 1 тис. дол. США в 2013 р. за оцінкою МЕА) перевищує середній показник по країнах ЄС в 1,5 рази.

Перехід на «зелену економіку» передбачає комплексні зміни у всіх секторах економіки. Первинний сектор, який охоплює сільське господарство, рибальство, лісову та добувну промисловість, вимагає найбільш радикальних змін, оскільки саме тут створюються продукти для задоволення первинних потреб людства. Сільське господарство має переорієнтуватися на виробництво органічної продукції (без використання хімічних добавок). Озеленення сільського господарства передбачає не лише виробництво органічної продукції, а й вирощування енергетичних культур та їх використання в енергетичних цілях. Крім того, переорієнтація агропромислового комплексу в напрямку «зеленої економіки» дозволить скоротити зростаюче безробіття у сільській місцевості, перейти на екологічно чисте біопаливо, досягти незалежності від традиційних джерел енергії та скоротити витрати на їх постачання. Вторинний сектор економіки, який охоплює промисловість та будівництво, найбільше потребує раціонального використання енергоресурсів. У контексті переходу на «зелену економіку» промисловість країни

вимагає глибокої технологічної модернізації, оскільки виробничі потужності є базою для створення машин, устаткування та обладнання, які дозволять очистити виробництво та ефективно використовувати обмежені ресурси. До того ж «озеленення» економіки передбачає активізацію галузі з переробки відходів. Сьогодні відходи, з одного боку, несуть небачені загрози для навколишнього середовища, а з іншого – можуть бути використані для підвищення конкурентоспроможності виробництва, за рахунок скорочення витрат на сировину та їх повторного використання. Роль «зеленої економіки» в галузях промисловості України потребує подальшого ґрунтовного дослідження, оскільки розвинені країни на сучасному етапі формують політику неоіндустріального типу.

З метою успішного зеленого відновлення необхідно.

1. Модернізувати сільське господарство за найсучаснішими екологічними стандартами. Для цього потрібно забезпечити безпечне та ефективне використання агрохімікатів і розширення сталого виробництва біоенергії. Окрім того, передбачається створення більшої кількості поглиначів вуглецю та системи вуглецевих кредитів.

2. Енергоефективна модернізація будівель. Житловий сектор є другим за величиною споживачем енергії, на який припадає 28% кінцевого споживання енергії в Україні. Для зеленого відновлення пропонується створити розумні стандарти енергоефективності та будівельних матеріалів, зробити модернізацію квартир інвестиційно привабливою та декарбонізувати теплопостачання.

3. Підвищення сталості місцевих електроенергетичних систем. Для залучення інвестицій пропонується реформа операторів систем розподілу та створення незалежної та професійної регуляції. Також слід знизити ризики для інвестицій у відновлювану енергетику.

4. Перехід на транспорт з низьким рівнем викидів вуглецю. Для цього потрібно надати пріоритет вантажним залізничним перевезенням, а також електрифікувати вантажний і пасажирський транспорт.

5. Забезпечення чітких і надійних довгострокових орієнтирів від уряду. Покращити управління та знизити ризики слід завдяки посиленню внутрішньоурядової узгодженості, координації та прозорості, зокрема завдяки консультаціям з громадськістю та державними установами, а також відкритості.

Отже, зелена економіка ґрунтується на альтернативних джерелах енергії і палива, технології екологічно чистого виробництва, чистих технологіях у веденні сільського господарства, «зеленому будівництві», а також програмах очищення повітря, води і ґрунту від забруднень, переробки та утилізації відходів і т.д. Багато вчених досліджують цю тему, розробляють нові концепції. Саме «зелена економіка» може стати джерелом розвитку України. Отже, перспективи створення зеленої економіки в Україні стають необхідними і цілком досяжними.

Література

1. «Зелена економіка»: можливості для України
url:<http://global-national.in.ua/archive/6-2015/12.pdf>

2. Зелене повоєнне відновлення України URL:
https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2022/08/green_recovery.pdf

3. Зелена трансформація України URL:
http://www.uintai.kiev.ua/sites/default/files/greentransformation_u_a_web.pdf

4. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д. Підвищення енергоефективності національної економіки в напрямку зміцнення енергетичної безпеки

України. Building innovations – 2020 : матеріали III міжнар. азербайджансько-української наук.-практ. конф., м.Баку-Полтава, 1-2 червня 2020 р. Полтава, 2020. С. 438-440.

УДК 336.711.65:341.232

*Дуброва Катерина Олександрівна, студентка,
науковий керівник Єгоричева С. Б., д.е.н., професор
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

НАПРЯМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у сучасному світі та є однією з ключових складових глобальних відносин. Для країн, зокрема для України, це не лише засіб зближення та спільного розвитку, але й важлива складова економічної безпеки. Наша країна активно взаємодіє з різними міжнародними організаціями, у тому числі, з метою запобігання та протидії відмиванню злочинних доходів та фінансування тероризму та забезпечення стабільності фінансово-економічної сфери.

Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії здійснюється за принципом взаємності відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України та інших нормативно-правових актів [1]. У нашій країні органом, уповноваженим на виконання функцій підрозділу фінансової розвідки, є Державна служба